

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

OL. I.

పుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూన్ 11 వ తేది గురువారము.

ఆనంద నామ సంవత్సర శ్వేత బహుళ శుక్ల తీర్థితి ౩.

No. 62

సంచిక ౬౨

"ఆనంద" గ్రంథమాల, తృతీయ కుసుమము.

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము వచనము.

ఎట్లనఁ:—“భారతః పశ్చాత్తేదాః” అన్నట్లు ఇదియు వేదమునకు జగద్విదితము. వేదము మాత్రమే కాదు. వేదవేదాంతములకంటె నధికమైనది ఇది యన్నింటిసారము; సకల శాస్త్ర సర్వస్వము. రాజోత్తముల యుద్ధాత్మచరిత్రములును, మహాపుల మహాత్వ విశేషములును, కృష్ణుని పరమపాలభ్య వైభవములును నిందు గలవు. ఇంతేకాక యిందు శబ్దాశ్రయ భాషములును, ప్రవృత్తి నివృత్తి భాషములును, స్వామిభృత్య భాషములును, ఆపద్భాషములును, అన్నియు నిందుగలవు. సాంఖ్యము, యోగము న్యాయము మొదలగు సమస్త దర్శనములును గలవు. సమస్త పురుషార్థముల స్వరూపములును దత్తిత్వా భాషములును గలవు. ఇందలి యవాంతరకథలా, ఇన్ని యన్నియని చెప్ప నలవికాదు. ఇది కథ కథ, వేదము వేదము, పురాణము పురాణము, ఇతిహాసమునకు ఇతిహాసము, శాస్త్రమునకు శాస్త్రము, కావ్యమునకు కావ్యము, ఏదానికి అది, అన్నిటికిని అన్ని. ఇందుగలదియే తక్కినయెడను గలది. ఇందులేనిది మఱియెందును లేనిదే. ఇది సకలశాస్త్రసారమే కాదు; భగవద్గుణాత్మక పూరమునై యున్నది. భగవంతుని యవతారములలో నిల్ల మహావాగాకారమైన శ్రీ కృష్ణావతారమునందలి మోహనలీల లిందున్నవి. మేలయిన కాగితములందు ముద్రితమై నక్కని కాలికోడెంతతో గూడియున్నది.

శాశ్వతపు చందాదారులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల

Vol. i అదిభక్తము Rs. 1-4-0, Vol. ii అదిభక్తము 1-4-0, Vol. iii అదిభక్తము కంభాము 1-8-0.

అర్. వెంకటేశ్వర్ అందుకో, ఆనందముద్రాలయము, నుజాము.

దిన పత్రిక

— (౦) —

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

విరంతుశాధికారమును వ్యవస్థాపించును ప్రజా తంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు మచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్చింపబడును.

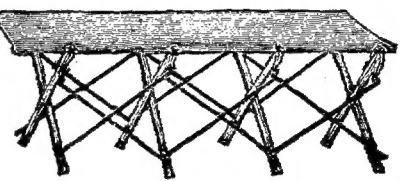
మత సాంఘిక చర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతాలాబులును, అన్నిజాతులవారను, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారను నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన సాధనములును నాదర్శములును నిష్పక్షాధిభో వ్యక్తీకరింపబడును.

ప్రాకృత తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త మోకాళ్ళ తీర్పులు, బోధనానిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, శాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశముల ప్రతికయందు విరళముగా వెలుపబడును.

సామాజిక జ్యోతిషములు.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల బరువును భరించగలను. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల కైటు. మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినట్లు సంచి 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కట్టలు 2-0-0 ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణము 18-8-0.

లండను ప్రేసింగు కం.వెని, 37/38 రత్తబాజారువీధి, మద్రాసు. LONDON TRADING CO., 37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకు జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు వి. సీసా 1-3-0-8-0 లాటాలు.

తామర తైలము

నీకు తామరచాధ గలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు లగాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయముకాని యెడల మీ ఆరులగాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బలము బలముచుండు అవస్థను వానికై నను పద్ధతి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి, చెన్న పట్టణము.

వార పత్రిక

చందాదారుల కృపాటివలె రూ. 2-8-0.

ఈ పత్రికయొక్క యువయోగము చదివిన వారలకు చెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు నీ పత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను చెప్పించ వేయచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల నార్తాపత్రిక.

భౌతిక వాస్తవలను న్యనవారములను చెలిసి కొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దివసపత్రిక యుక్తరేని వారలకు వారపత్రిక సంబంధము చుండును ఆంధ్రపత్రిక జహంగీరువీధి మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల నీనా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైతి.

మెదడుకు చలువ కండ్లకు చలువతే వెండ్రుకలు పెరు వెండ్రుకలు చాల వెండ్రుకలు పను మనోహరముగా నువాసన గలిగి యే వలకు వే సీనాలు విక్రయ తప్పక కొనుట

ఇది మనోహరమము కేయ విశిష్టము, స్త్రీ, డన్ల, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వానికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరల మోహనానందము లకు వ్రాసగు కుదులను మనోహరములైంది కావ నును. ఒక సీసా వెండిలి-చు 108 ప్రభుల జ్ఞానంబాయి. అమృతాంజనము డిపో, 108 ప్రభుల జ్ఞానంబాయి. అమృతాంజనము డిపో, 9, జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

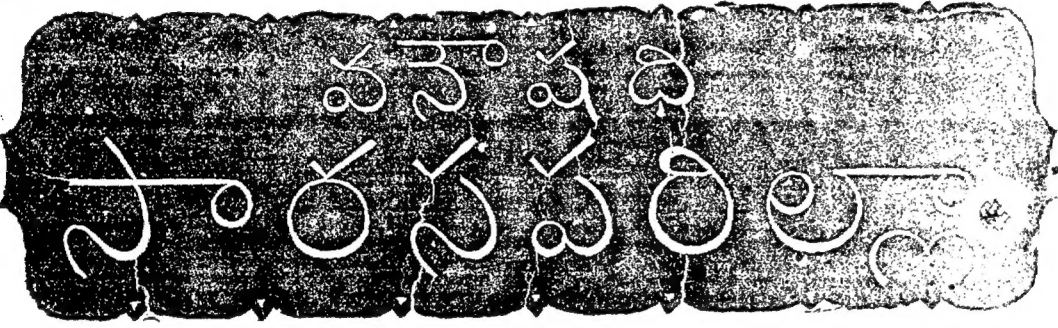
విజ్ఞాపనము

కొందఱు విచేతనము కాగితము వెంట్రుకలకు జలుగుగా వ్రాసి కంపుచున్నార. రెండు వ్రాక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకారము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయచేసి విరళముగా కాగితమునకు ఒక పైపుననే వ్రాసి కంపు దురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు ఆక్రైస్తులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్వప్రముగా వాయవలయును.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్ వాడి, నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మహానామ:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు నుపయుక్తమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. క్షయము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను వస్తువులను బోధించును.

గాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. భాష:—మందుల జేయుటకును

వస్తువుల చెలిసికొనుటకును వాని

కపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది

గ్రంథము 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అణజేశపు వైద్యసాంప్ర

||కు 0-3-0 ఇ||కు 0-4-0

5. ము విధమును దీనివలన

0-3-0 ఇ||కు 0-4-0

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి చెలియకుండుట

కుపాయ మేమి.

అమృతాంజన తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు

తలపోటును, తలనొప్పులను, వె

వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనె

నాటకశాలలు.

నాని సాస్కారము.

నాటకదర్శనమే కూడదనుభవప్రాయముతో నుండు కొందఱుకలరు. నాటకశాలలు పరదేశీయులని మరి నటియభిప్రాయము. కాని నాటకశాలయనది క్రొత్తగా ది కాదు. కాలిదాసునకు చాలపూర్వమే యున్నది. మహాభారతమునను రామాయణమునను నటుండ, నటి గూర్చి చెప్పబడియున్నది. మనఘోలుకు వినోదమావశ్య మానవప్రకృతియొక్క యారంభమునుండియు దీనికి కవిధముల నుపాయములు జరిగినవి. ఆహారమును రక్షణ నైవేదిక యావశ్యకములూ ప్రదర్శనములును విండ్లును వనరుమే. బొత్తిగా నాగరికతయన్న నెఱుంగవారు కొని సంప్రదాన నాగరికత కలవారినఱుకు నందఱిలోను ము చూచుచున్నాము.

మన ప్రతిమన ఘోషించు, సంఘమంతయు ననుభవించు యిటులనే ఊహలన ప్రదర్శింపుటకు ప్రయత్నించురు. ఈ కారణము మన యనుభవమున నున్న విషయములే మన కానందదాయకములగుట స్వాభావికము. నాటకములు యధా ర్థములగు సంగతులను కనబరిచిన మనోరంజకమగును. నాటక ము లానందమునే కాక భోధనుకూడ కలుగజేయును. పక్షియ దేశములయందు జనులకు జ్ఞానాభివృద్ధి చేయుటలోను సాంఘిక దోషముల నివారించుటలోను మిక్కిలి యుపకరించినవి. హిందూ దేశమున కూడ, మన నాటకములు, శాలలు, ప్రదర్శనముల లోను ఎన్నిలోపములున్నను పూర్వము చాల యుపకారక ములై యుండినవి. ఇంకముందయినను జాగ్రత్తతోను నేర్పు తోను నడవ బడినచో మన సంఘాభివృద్ధి విషయమై నాటక ప్రదర్శనము లనేకవిధముల తోడ్పడును. హిందూ దేశమున ననేకులకు నాటక శాలలయందు మనస్సుం కొనము కలుటకు ముఖ్యకారణము సాధారణముగా నిచ్చుటి నాటకులలోని శ్రీలక్ష్మి సరిగానుండకపోవుటయే. క్రొత్తలలోను నివారించుటకై సత్కులజాలిలగు కన్యలు నాట కుండు శ్రీపాత్రముల వహించునట్లు చేసితిమేని క్రమ నాటకశ్రీలందఱి స్వభావమును బాగుపడి యా కళం గ్రహు. అప్పుడు నాటకశాలలయం దనాదరముపోవును. లో మొదట విద్యార్థులులేక యక్రమమగు నడవ చిల్లరజనులు నాటకములాడుచుండిన కాలములో ము లో వారెవరైన మనలో నాటకముల చూచుటను నుండిరా? 1887 వ సం॥మున కీర్తిశేఖరైన ధర్మవరం ధర్మలుగారు విద్యాధికులను సంఘములోనిష్కరం గావమునకలికి చేయుటకు సామాన్యములగును. కానీ

ఉన్నత జాతిశ్రీ లీకార్యమునకు నిద్రపడనప్పు డున్నవారితో సంబంధము లేదు. అదిగాక నాటక ప్రదర్శనమే జీవనో పాధిగా నేర్పడిన యెవల హేయములగు మఱి కొన్ని శ్రీ వృత్తులకన్న నిది చాల మంచిదే.

యూరపు ఖండమునందు నాటకములాడువారన్న విశేషగౌరవమే గాని యనాదరణ మేమాత్రము నుండ. అచ్చట రాజుగారు నేర్పుగల నాటకులను సన్మానించును ఇంక ప్రదర్శనకాలమున నదృష్టమంది జనులు వారికి చేయు సత్కారములును అభినందనములును మహారాజులకైన ప్రాప్తిం చవు. వారుసంపాదించు ధనమునకు మితిలేదు. సారాజెర్నాన్రు అనునొకయువనికి నొక యమెరికా నాటకకంపెనీలో వార మునకు 30 వేల రూపాయల జీతమిచ్చురు. సర్ హెన్రీ ట్రీ యనవారు నాటకమాడునప్పుడు వారమునకు 15 వేల రూపా యల గ్రహించురు. వందలభేదబడి నాటకులకు వారమునకు 300 మొదలు 4 వేల రూపాయల వరకు జీతములు సర్వసా ధారణముగా నుండును. ఇదంతయు నాశ్చర్యముగా గనబట్టును కాని యిం దస్వమేమియులేదు. ఇంక మనదేశములందన్న నో కొందఱు చాలమంచి నాటకులే యున్నను వారిభునతను గణించు వారెవరునులేరు సరేకదా యింక నెవరైనవాని గౌరవించి నచో మనవారికి చాలకష్టము గానుండును. బంగళామున నుప్రసి ద్ధనాట్యభివృద్ధిశాస్త్ర విశారదులుగానుండిన గిరిశచంద్ర ఘో షుగారికి మహానియాలకిచ్చు సి. వి. ఇ. బిరుద మొసంగబడిన ప్పడు దానినొక యాంగ్లేయోద్యోగియుడు క్లాసుంపగా జను లందరును నాటకునకు సి. వి. ఇ. బిరుదమును వహించుటకు తగినభునత యేమికలదని నిష్పాంతిపోయిరట. గిరిశునివంటి వా రాంగ్లేయదేశముననే జనించినచో వారికినిత్యపూజ జరుగు టయేగాక తమయొద్దకువచ్చు ధనప్రవాహమునకు మితియుండ దుగదా! ఇచ్చటనోవారు పడినక్షేత్రమును వారిబుద్ధివైశద్యమును వ్యర్థములై, చివర కూరునుపేరు లేకదాద్రవ్యసిడితులై ప్రాణ ములు విడువ వలసివచ్చును!

మననాటక ప్రదర్శనములలో ననేకలోపములు కలవు. వానినన్నిటిని నివారించుట చాలయశక్త్యంతరము. నాటక శాలల మేజేజల్లు గొప్పవిద్యావంతులను అనుభవశాలులను అయియుండవలెను. తమవార నాటకులకు జీతములధికముచేసి వారలకు ప్రోత్సాహము కలుగజేయువలెను. మననాటకకంపెనీలు చాలవర కేదెమున కాదిన ముదరపోషణకు కావలసిన ద్రవ్యమును మాత్రము మిగుల్చుకొనునప్పటికి ధనశ్రీలై మను కొనుట యందరికిని లెలిగినదే. ఇంక నాటకము నాడునపుడు ప్రదర్శకులేగాక చూచువారుగూడ నియముల ననుసరించి ప్రవర్తించునట్లు చేయవలయును. అందువలన నాటకుల కొక విధమగు గాంధీర్యమేర్పడును. ఇదిగాక నాట్యవిద్యను బోధిం చుటకు ప్రత్యేక సంఘము లేర్పడి నాటకవృత్తి నకలంబింప గోవు వారుకా విద్యను చిన్నప్పటినుండియు గాఢపలయును. ను మొదలగు దేశములలో కంపెనీవారు తాము ప్రద ర్శన నాటక మెట్టిదైనను ప్రదర్శించు విధము నెక్కవ తో గమనింతురు. పాత్రములకు తగిన దుస్తులను, రంగ కావలసిన సామానులను, యింకను కాలోచితములగు దాగ్ధములను నెంతధనమునైన వ్యయముచేసి వారు రు. ఈ విషయమున మనము చాల వెనుకబడి యు. మన నాటకము లెంతమంచివైనను వానిని ప్రద ర్శన నేమియు నేర్పలేదు. ఉపకరణములు చాల పురంగమైనదియు నే పా త్ర మే న ది యు జను కవలెను. అందువలననే మన నాటకములలో పాత్రములు సూచింపబడవలెను. వాత్రస్య ప్రవేశస్నాన్య త్కదాచన

వహించినను కనిపెట్టుట చాలదుష్కరము. ఆకారముననేకాక నడవడికలోను, స్వభావములోను యే మాత్రమును పూర్వ పాత్రముతో సంబంధములే నట్లభియముచేయుటను వారు నేర్చుకొందురు. మనవారిలో నొక్కొకనాటకునికి సాధారణ ముగా నొక్క ప్రక్రియయే వచ్చును. ఏ పాత్రము తీసుకొనిన నొక్కరీతిగనే యుండును. వానికై ప్రత్యేకముగా నభ్యాస ము చేసికొనవలయును. ఇట్లు భిన్నముగా నభినయముచేయుగల కొందఱొంధ్రులలో నిష్పడు బయలు వెడలుట చాలసంతోష కరము.

భారతీయ బహిష్కారము.

II

ప్రాశస్త్యము ముగించి భోనుగారిట్లు మాడరనోవ్వియ పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు:—

అమెరికను కూలీలతో మన కూలీలు పట్టుదలతో పోటీ పెట్టుకొనుట లేదని సంఘమువారి ఎదుట వాదించితిని. అమెరి కను కూలీలు నేకణములగు ౪౪౬౪౪ చేయుదురు. ఇండి యనులు నిపుణుల అవసరములేని సాధారణ పనులను చేయు దురు. ఇండియను కూలీలు పండ్లతోటలలోను, లంబరు యంత్ర శాలలలోను పైలంకోడ్లును వేయుట మొదలగు పనులను జేయు దురు. అమెరికనులకు చేయనిష్టములేని కూలిపనులనే ఇండియ నులు చేయుదురు. అప్పుడైనను పోటీకి తక్కువకూలికి పనిచేసి ఇతిర కూలీలకు నష్టము కలుగజేయురు. సాధారణముగ ఇండి యను కూలీలు దినమునకు రు. 1-10 మొదలు రు. 4-0-0 వరకు సంపాదించురు. అమెరికను కూలీ పక్షమున పోరాడు. ఎట్టి ఆందోళనకడైనను, నిపుణులేని పనుల కీహాలి న్యాయ హేదేయని ఒప్పుకొనును. కాని ఇండియనుకూలీలు తమకు దొరకు దానితో తృప్తిపొందుటలేదు. ఈ దేశములో నెక్కువ కాల మున్నకొలన పోకర్కయులు హెచ్చుకావని ఎక్కువ కూలిని కొరుట అనసరమగును. ఇట్లుండుట న్యాయమే. కడ చిన పంటరోజులలో నెక్కువకూలి కావలెననియు, ఇండియను కూలీలు నమ్మకట్టి పనిమానినారు. ఈ సంగతి నెరిగినవారు ఇండియను కూలీలు స్వల్పమున్న క్షణికేపనిచేసి. ఇత్యాదులు న్యాయముగ దిగము చెప్పగలరు. సాధ్యమగుసంతకరకు పనిచేయుచున్నాడని తిన్ననియ్యక, అమెరికను కూలీ ఇండియను కూలీలు పట్టించుచున్నారు. వారిదేశ లకు సహాయముచేయుటకు క్షమల స్వల్పములైనను, మునకు వచ్చిన ప్రభుములలో ఒక్కొక్కరువారితో, ఇచ్చటి ఈదేశములో నివసించుటకు ప్రారంభ అక్కరలను నిలిగితుల కనునూలముగ జీవింపగోరుట ద్వితీయము లగుచున్నది.

ఈ విషయములు చెప్పినప్పటికీ ముట్టి చెప్పినాను. నడవడినిగూర్చి సంఘమువారియెదుట న్యాయ హిందవులు, మిశ్రవ్యయాలనియు, శీలంగనియు, వారన్న డును సోమరిక చేప్పినాను. ఒక వేళ ఇండియను చేయలేక, పోయి, ధనహీనుడుగ త్వమువారి పోషణకు. ఆశ్రి యనగా, పోగలగు పి ఫిక్కుతీరమున, భూల సంఘమనియు, చెంద ఎంబి. దుర్గతిసారే నకు బయలుదేరి ఇక

వచ్చుచున్నార. నేర్పరులగు పనివారును, మంచి పాఠాలును కాగలచోగ్యత కీరిగలదు. ఇండియాలో వీరందరును వీరకుటుంబములలో జన్మించినారు. ఈదేశములో మంచిస్థితికి వచ్చుటకును, విద్యను సంపాదించుటకును, అవకాశములును స్వేచ్ఛయును గలవు.

హిందువులు ఆమెరికను పద్ధతుల నవలంబించి, ఆమెరికనులతో కలిసి పోనేరరని తరుచుచెప్పుదురు. కలిసిపోవుట, అనగా నేమి? కలిసిపోవుట, అనగా, ఆమెరికనుల ఆదర్శములను, ప్రతిష్ఠాపనములను ఆమెరికనులయే యని డాక్టరు జార్జరుగాకాక గ్రంథములో వ్రాసియున్నారు. ఈనిర్వచనమును బట్టి విచారించినచో, ఆమెరికనులతో కలిసిపోవుటకు తమతో పాటు ఆర్యసంతతివారే యగు హైందవులకంటె నితరులైన రును, ఎక్కువ యోగ్యులుకారని చెప్పవచ్చును. సాధారణులగు ఆమెరికను రాజీ ఆంగ్లభాషలు కలిసిపోవుట యనగా, కేవలము పోలిక కలిగియుండుట, వివాహోద్యమ చేసుకొని నొకరితో నొకరు కలిసిపోవుట యని అభిప్రాయపడుచున్నారు. దీనికిట్టి అర్థమనరములేదని నా అభిప్రాయము. విరోధాఖండమునందలి యూదలను గూర్చి కొంచె మాలోచింపుడు. వీరు అనేక శతాబ్దములు గ సంఘవిషయములందు గాని, మతాచారములందుగాని యూరోపుఖండవాసుల తోకలియక యే నివసించుచున్నారు. ఐనను యూరోపు ఖండభివృద్ధికిని, కృషికిని చాల తోడ్పడిరి. ఇప్పటికిని ఆమెరికాలో నివసించుచున్న 1880500 మంది యూదులను గూర్చి ఆలోచింపుడు. ఒక్కనూయార్కు నగరము నందే ప్రపంచములోని యూదుల 2నందభ్యుత్థా 18 వ వంతు నివసించుచున్నారు. అనగా నూయార్కునగరమునందు నలుగురికి నొకడు యూదుడై యున్నాడు. యూదుల మతమును బట్టి, యూరోపులో వలెనే, ఆమెరికాలో కూడ, యూదులును, తదితరులును, కలిసి పోవుటకు వీలులేదు. ఇట్లయినను, యూదులు, ఆమెరికాలో నుండదగిన విదేశీయులని ఆమెరికను రాజతంత్రజ్ఞుం డెవరును నెప్పియుండలేదు. ఇటీవల పదిపన్నెండుమంది విద్యావంతులగు హిందువులు మర్యాదగల ఆమెరికను కుటుంబములందు వివాహితులగుటనే నెరుగుదును. ఈ దంపతులందరును, చాలసౌఖ్యముగను, అనుకూలముగ గృహము గడపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కలిసిపోవుట అనగా, జాత్తునుగూర్చి చెప్పనట్లు ఆమెరికనుల ఆదర్శములను గ్రహించి, వానియందు భక్తికలిగియుండుటయే యని నేను నమ్ముచున్నాను ఇంతేకాని కలయికయధా భాతులన్నియు ఒక్కటి కలిసిపోవుట యను, అర్థ మెంతమాత్రమును లేదు.

బెల్లమును త్రయారు చేయుట.

ఒకక్రొత్తపద్ధతి.

III

చెరుకును త్రయారు చేయుట దీనియందలి ద్రవము నిగుర్ప చేయుటకును అలాగే నొక్కొక్కవరుస (అనగా) గుంతు నించుమించుగ 100 పౌనుల వివరకే చెప్పియున్నాను. ఈ పద్ధతును 8 ఆంగుళముల పూతమును గల రోకండ్ల పీచిని నడపి పనిచేయుచు నున్నాను కావలెను. వీనితో 500 రూప్యములగు 50 యెకరముల పంటను పండించుటకును మద్రాసు ప్రభుత్వమును గూర్చి

దుర్వ్యయమును మానుపుట.

ప్రస్తుతము దక్షిణహిందూస్థానమందలి చెరుకు పంట యొక్కస్థితిగతుల కనుకూలముగ బెల్లమును త్రయారు చేయు పద్ధతి నొకదానిని కల్పించితి మని మేమునుకొనుటయందు ధయక్తమేమియులేదు. ఈ పద్ధతి ప్రకారము గయితులే స్వయముగ నన్వేష్యసహకారి పరపతి సంఘపద్ధతుల నవలంబించి పని జరుపుకొనవచ్చును; లేదా దనితులైన. యంత్రాలయముల స్థాపించి, తయారగు బెల్లమునకు ముఖగున కింతయని రయితుల యొద్ద బుచ్చుకొని వారికి బనిచేసి పెట్టవచ్చును. లేక చుట్టుపట్లను పండు చెరుకును దామే క్రయమునకు దీసికొని, దీనినుండి బెల్లమును దయారుచేసి చేతనైలంతిభామును బొందవచ్చును. మొత్తమునైన బెల్లమును తయారు చేయడము నొక ప్రత్యేక పరిశ్రమగ నేర్పరచి, రయితుల కివని వలని విశేష భారమును దోలగించినాము. ఇకముందు రయితులు చెరుకు వ్యవసాయమును విశేషించి చేయుదురనుటకు సందియములేదు. స్థానికసందర్భము లనుకూలములైనచో, చెరుకుసాగుచేయు ప్రదేశములు సాధ్యమయినంతవర కొక్కచోటనే చేర్చుటకు కాటంక మేమియులేదు. ఇంతకుముందు స్థానికసందర్భము లనుకూలించినచు చెరుకుసాగుబడి ప్రదేశములన్నియు నొకచోట నేర్పడ కుండుటకు హేతువు, పండినచెరుకును క్రమకాలములో గానుగాడుటకు తగినన్ని పనువులు లభింప కుండుటయే. వివరములన్నియు విచారించి కనుగొనగా, మైసూరులో రెండుసంవత్సరములకు నధికముగ (తరువుగ 18 మాసములవరకు) చెరుకులు పొలములో పడియుండునట్లు తెలియవచ్చినది. ఇంతకాలము పడియుండుటచేత నదిపనికిరాకపోయినపుడు, పొలమును కాళీచేయుటకునై రయితులు తమచెరుకును తగులబెట్టినట్లు వాకనేక పర్యాయములు తెలియవచ్చినది. ఈ క్రొత్తపద్ధతిననుసరించి పనిచేసినచో నటువంటిప్రతిమితికముందు సంభవించజాలదు. మాయనుభవమునుబట్టి, రయితులు తమచెరుకులను బండ్లపై మర గానుగలయెద్దకు మోసికొనివచ్చుట కగు మొత్తము విశేషముకాదనుట స్పష్టము. చెరుకులను గోసిన వెంటనే ప్రతిరయితును తనచెరుకులకు గాకలయునన్ని బండ్లనొక మాత్రాకచోట గూర్చుటకు నలుగురు రయితులును కొంతవరకు మాత్రము కలిసి పనిచేయవలసి యుండును. వేర్వేరు రయితుల చెరుకును వేర్వేరుగ నుంచుటయందు గట్ట మేమియు గలుగలేదు. రయితులు తమ చెరుకుల నుండి తయారైన బెల్లములో సగమును వెంటనే తీసికొని పోయి, దాని విక్రయింపగా వచ్చిన సొమ్ములో నుండి మాకు కెల్లింప వలసిన మొత్తము నిచ్చునట్లంగీకరించుచుంటిమి. ఈయేర్పాటు మా కనుకూలముగనే యుండెను. పంచదారను తయారుచేయు దేశములలో భగవంతుడనునకు దనభూస్వామి మరల బ్రాపింపవలయునేని, మే మివీతిని సహాధముగనే యుపక్రమించిన నూతనపద్ధతులు క్రమముగ వచ్చి నొందవలయును.

ఈవ్యాసమునందు మొదటసూచించిన రెండుపద్ధతులపై వివరించినదంతయును మొదటిది. ఈపద్ధతియందు పిప్పిని కాల్చి, దీనినుంటచే హాత్రములలోని చెరుకుకాచి యిగుర బెట్టుదుము. రెండవ పద్ధతియందు, చెరుకులపై దీనినుంటచే నీటిగావిరిని బుట్టించి, ఈ వేడిమిచే హాత్రములోని చెరుకుగల సుగుగొట్టి జేయనగు నంటిమి. ఈ రెండవ పద్ధతి ననయొక యంత్రాలయమును రాబోవు సంవత్సరము గలమని యాశించుచున్నాము. దీనికి నలయు నము నిటీవలనే యేర్పాటుచేసినారు. ఇప్పటికే మున్న పని యింకను స్వల్పముగనే యుండుటచే

దన్న నో నిర్బంధమైనది. ఈ నిర్బంధతలోనే దోషము కల ఒకడు మరియొకనికి నొక రూప్యమునిచ్చు ననుకొనుడు. విచ్చికమయ్యెనేని దానమగును. మరియు నిర్బంధమయ్యె హార్యమై దండన్వా మగును. అటులనే యాత్రకము విమగునెడల సంతోషమే; కానియెడల జాల చిక్కులుగ ఇట్లు చిక్కులు వచ్చుననియె మనవారు ఆకుపిల్లలకు విషయమై కూడ నిర్బంధత వద్దనినారు. అటుల నిర్బంధముతో దోషములున్నచు మనవారు కాసించినారు. తిరా వారి భావికాలజ్ఞత! వారి దయార్థ హృదయము! దన్న నో ఆ ప్రాచీనుల దయాద్వప్తి, వారి కరుణ, లోకీకభావము, అన్నియు నడుగంటి ధనాశాంధభూ దయాద్వప్తిలేక ఆకుపిల్లల గనిన లెక్కలను వేధించెను కిములై లోకమునకు మహాపాకము చేయుచున్నారు. శుల్కమునలన వాటిల్లెడు ముప్పులన్ని మోగలవు. ఏ గానివారుగూడ కట్టుముకొరకు ప్రయత్నించుచు ఒక్కొక్క తరగతికి నొక్కొక్క (నూరు చొప్పున బెరుగుచున్నది. ఒక పురుషు అయిదారుగురాడుడెట్ల లున్నారనుకొనుడు. ఈ కాలము ఆకుపిల్లలు పుట్టుటకు కొరతలేదు. అతిపాల్య వివాహములు ప్రబలముగ నున్న విగావున, అతిపాల్య వివాహమునలన నాడి పిల్లలెక్కువగాం బుట్టువరకెడి యీ సత్వము రెండువేల యేండ్ల క్రిందనే కనుగొనబడినది. ఇప్పుడును వైద్యులు ఇటు లనే చెప్పదురు. అయిదారుగురు ఆకుపిల్లలకు నొక్కొక్కరికి కనీసము నన్నూరు రూప్యములిచ్చి వెండ్లి చేయవలెననినె, తక్కువ నా బాధిమంతం లూపించెదరుగాక. పోనీ అతడు ధని, కుడైన నిబ్బండిలేదు. ధనికుడుగాక తరుచుగా వీరవావయ్యె, యుండును. ఏలనన నిలసిక చాలమంది డిడ్డలు గలరుగనుక! భాగ్యవంతులు లేరుచు. గంతాన హీనులుగ నుండుటయు వీరవారు తరుచుగ ప్రభావంతులగుటయు ఒకమెరిగిన విషయమై ప్రతిరెండ్రో నెలకుమా త్రైకుమంచిసంబంధములు మనములు రావలెనని కోరు సహజమైయున్నది. అందువలన తలతా కట్టునెట్టి నే యిబ్బండిపడి డబ్బుబెచ్చి, బామాన్యకపు నివ్వవలసి యున్నది. తుదకు తినుటకన్న మైనను కుడై యల్లుండ్ల మేరుడెప్పుకొని చెడిపోవలసిన వాడగుడు. ఆ కన్యలు యుక్తయన్ను వచ్చినవారయిరేని రాబోయెడు నిబ్బందులను చూడలేక తామేదో ఆపదగ జేసికొనుచున్నారు. ఇటువంటిదగ్ధినియేగదా మొన్న వంగదేశమందు స్నేహలతాదేవికి బట్టినది. ఒక స్నేహదేవియేగాక మరికొందరు కన్యలుగూడ నాత్మహత్య రని మూము ప్రతీకలద్వారా వినచున్నాము. ఈ హత్య విషయమై వంగదేశము అల్ల కష్టాలను

హమయొక్క యాదృశము మిక్కిలి గొప్పది. ఈహాని గ్రహణమును కథావస్తువులకు స్వాతంత్ర్యములేదు. వారు తెలిదం దులిస్తారు సారముగ ప్రకరింప వలెను. సాల్వకృత కన్యా దానము వలన ఇటు పవిత్రములువారు, అటు పవిత్రములు వారు స్వర్గమునకు పోవుదురు. వివాహమాడిన స్త్రీ యీజన్మ ములో వచ్చినదిగాదు. "పూర్వదత్తాచ యానామ్" అందు వలననే ఏస్త్రీకి ఏపురుషుడు నియమింపఁ బడినాడో, ఏపురుషు నికి ఏస్త్రీ నియమింపఁ బడినదో వారివారికే కలయిక యని మనవారి యభిప్రాయము. అందువలన నిప్పటి జన్మములో కలసియుండును. దంపతులు పూర్వమెన్ని జన్మములనుండియో కలసియుండెడు. భార్యకు భర్తకు భేదములేదనియు నొక వ్యక్తియొక్క భిన్న భాగము లనియుఁ జెప్పదురు. ఈసత్యము భగవాన్ మహేశ్వరునియొక్క ఆర్థనాశ్వరత్వము వలన బోధపడును. రెండుభాగములుగా కనబడెడు నేకమూర్తికి తనరెండవ భాగమును వెదకుకొను నప్పుడు అనగా వెండికొ మార్తెను వెదకునక్కడ, సుగుణ సంపత్తి, యోగ్యత, వంశము, బాంధవ్యము, మొదలై వారి కొరకు ప్రయత్నము చేయక మూడు వందలిచ్చెదరా, నాలుగువందలిచ్చెదరా, అయిదువేల నిచ్చెదరాయని యేరిమాడి, ధనముకొరకు ఏనిర్భాగ్యురాలినో భార్యగాఁ బడయుటకుంటే నీవతరమైనపని మరియొకటిలేదు. ఇట్లు కట్టుకుడిగి భార్యనుగ్రహించుటలో వివాహముయొక్క యాదృశమే పోయి పచ్చిపదేయుల వివాహములవలె గుర్తిచెట్టి భేరముక్రిందికి దిగును. ఈ వివాహశబ్దము శ్లేషచేత విష్ణు వని చెప్పవచ్చును.

వివాహ:-వి, వాహః, యస్యసఃవివాహః; విపక్షీ పరమాత్మనో:-వివాహ:-విష్ణో:-కాఃబట్టి విష్ణువునో సమాన మని యెన్నదగిన ఈవివాహమును చెడగొట్టి బజారులో వెలకు గొనెడు వస్తువులతోఁ బాటు పరిగణించుట గర్హ్యమైన పని. ఇట్లు ధనము పుచ్చుకొని కన్యను వివాహ మాడుటయందు మంచినశమునుండి పిల్లు దొరకక పోవచ్చును. ఆర్షేయ పౌరుషేయములు గలిగిన సద్వంశ జాత భాగ్యుగావలెను గాని అయిదువేలో ఆరువేలో తెచ్చెడి యొకస్త్రీభార్యగానూడను. అట్లు వంశము విచారించకుండ వెండిఁజేసికొనిన యెడల మంచివిడ్డ లేటుబుట్టుదురు? ఆదంపతులుకు సౌఖ్యమెక్కడ నుండి వచ్చును? భూతల స్వర్గముగా నుండదగిన ఈసంసార మందు గృహకలాలములు జాస్తిగానుండును. ఈ కారణము లచేతనే మన సంసారములలో ముఖ్యముగా నింగ్లిషువదిని పెద్దపరితూలనిచ్చి, వరకుల్గుము పుచ్చుకొని వివాహమాడిన సంసారములలో నీ సంకటములు జాస్తిగానున్నవి. ఇట్లునుట

సర్. శౌరీంద్ర మోహన రామాయ.

ఆయన జీవచరిత్రము.

రాజాసర్ శౌరీంద్ర మోహన రామాయ కెటి. సి. వి. ఇ... గారు క్రిందటి శుక్రవారమునాడు కాలభర్తయు నొందిన సంగతి మా చదువరులకు తెలిసియే యున్నది. మరణసమయ మున నీయనకు ప్రీయపుత్రు లగు మహారాజాప్రద్యోత కుమార రామాయగారు మొదలుకొని రామాయ కుటుంబ మంతయు మరణకాలమున వారిని చుట్టియుండిరి.

రాజా శౌరీంద్ర మోహన రామాయగారు కీర్తిశేఖరులగు హరకుమార రామాయగారి ద్వితీయ పుత్రులు వారు కలకత్తా యందు 1840సం. జన్మించిరి. తమయన్న గారగుకీర్తిశేఖరై నను హారాజబహదూరు సర్ జ్యోతీంద్ర మోహన రామాయగారివలె నీయనయు హిందూకాలేజీలో విద్యనభ్యసించినపాల్యకాలమున నే యాయనప్రజ్ఞావైభవము ప్రకటమగుచుండెను. 14 సం॥ వయస్సున వంగభాషయందు భూగోళమును, 15 వ యేట ముతా వలి యను స్వతంత్రనాటకమును రచించిరి. చిన్నతనముననే సంస్కృతమునుకూడ నభ్యసించి కాళిదాసుని మాళవికాగ్ని మిత్రమును స్వభాషయందు వ్రాసిరి. తమ యభిమానవిద్యయగు సంగీతమును శౌరీంద్ర మోహనగారు 17 వ యేట ప్రారంభించి లక్ష్మీ ప్రసాదు, కైత్రమోహన గోస్వామి యను నిద్దఱు ప్రసిద్ధ దేశీయులనుండి భారతీయసంగీతమును, ఒకజర్మను సంగీత కళా వికారవనినుండి పాశ్చాత్యసంగీతమును అభ్యసించిరి. సంగీతశాస్త్రమును తత్త్వశాస్త్రము గూర్చి వ్రాయ బడియున్న గ్రంథముల నన్నిటిని సంపాదించి న్యాయవై యింగ్లాండు నుండి కొన్ని మూలగ్రంథములును, కాళీ, కాశ్మీర, నేపాలాది స్థలములనుండి పూర్వకాలపు సంస్కృత లిఖితగ్రంథముల ననేకములను తెప్పించి తమగృహమున హిందూదేశమునందు తక్కిన యన్నిటికన్న పెక్కువ విలువగల భాండారమును నెలకొల్పిరి. 1871 లో నీ యన వంగదేశ సంగీత విద్యాల యమును 1881 లో వంగదేశ సంగీత శాస్త్రాలయమును స్థాపించి, తమ యధ్యక్షతక్రింద చిరకాలము వారిని పోషించిరి. ఈరెండు విద్యాలయముల వలనను, అనేక సంగీత గ్రంథముల రచించి ప్రకటించి జనులకు విలువలేకయే పంచి పెట్టుటవలనను, హైందవ సంగీత శాస్త్రమునకు కట్టుబాటు నేర్పరచి యనేక శతాబ్దములనుండి హిందూదేశములోని ఉన్నత జాతీయులచే నశ్రద్ధఁజేయబడిన దీనియందు చాల అభిరుచి కలిగించెను.

ఈయనచే నుపపాదించబడిన హిందూ సంగీత సంజ్ఞా పద్ధతి దేశమంతటిచే నలంకరింప బడినది. కీర్తిశేఖరులకు ఎద్వయ్య చక్రవర్తిగారు 1878యందు హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు వారియందు పాడబడిన బంగారీగీతమును రచించిన వీరే; ఇంగ్లిషులోని స్వాగతగీతమునకు స్వరక్రమమును గూడ వారే యేర్పఱచిరి.

1881 ఫిబ్రవరి 12తేదిని సంస్కృత కవి సమయసిద్ధి యన సమయ కుమారరాజులుగ కొన్ని గీతముల చించి పాడిరి. రామాయ కుటుంబ భవనమునచేయు సభలకు నీయు బంధులును వచ్చేయుచుండిరి.

అందులలోని యంగ్లేయజాతీయ గీతసంఘమువారు వేడినవిదట హిందూదేశమున సంగీతమునకు సర్వాధి పతి రాజాగారు ఆంగ్లేయజాతీయగీతమును 12 వేలు గములయందు దేబ్బుజచి వంగభాషలోనికి భాషాంతరిక మనంజేటను పంచివెట్టిరి. ఇండియా దొరతనమువారి ద్వారావింశతి హైందవ శ్రుతు లకుపేర నొకగ్రంథ మును వ్రాసి పంపిరి. ఇందులను నిర్మించి 1886యందులి

బరులో ఆక్స్ ఫర్డు విశ్వవిద్యాలయవారు శాగదుడు (డాక్టర్ ఆఫ్ మ్యూజిక్) అను పేరుదమునందుటకు భారతీయులలో నీయన సాధారణముగా విరుదమునందు వారు నునకువచ్చి గ్రహించవలెను. కాని శ్రీరాజా రామాయగారు విరుద మీయబడి యసాధారణ

సామన్యములను గమనించి యిండి (1880). వీరికి "సి. వి. ఇ." రాజా 1884 లో, విక్టోరియా మహారాణి గమనింపుచు తాము స్వయముగానే ని మతకారణములవలన నీయన స్వయ రాకరించెను. ఇందువలన కై ప్రసాదన లియోగారు ఆర్డర్ ఆఫ్ ది గో

ల్డెస్ డర్ అను గౌరవపదవిలో సన్మానింప, రోమునగరమునకు విచ్చేయుటకై చేసిన యాహ్వానమునుకూడ నంగీకరింప వీలు లేకపోయెను. ఇండియాదొరతనమువారు వీరిని కలకత్తానగర శాంతిసాపక న్యాయాధికారిగను, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ మునందు 'ఫెలో'గను చేయబడిరి. ఇదిగాక ప్రభుత్వభవనము నకు ప్రైవేటుగా పోవుట, సివిలుకోర్టులలోనికి రానక్కర లేకుండుట, ఆయుధసహితులగు భృత్యులనుండుకొనుట, రెండు పెద్దకిరంగీలను కల్గియుండుట, మొదలగు నధికారములు కూడ వీరి కీయబడినవి.

ఈయన యభిమాన విద్య సంగీత శాస్త్రమే యైనను, ఇతర కళలయందు కూడ వారి కభిరుచి కలదు. వారి నాటక రచనను గూర్చి యీవరక చెప్పబడినది. రత్నములు మొదలగు వాని పరిక్షయం దాయనకులకు గొప్ప నైపుణ్యము 'మణిమాల' యనువారి గ్రంథమువలన తెలియును. దొరతనమువారి యర్థ కాపమున రచించి ప్రకటించబడిన భూగర్భ శాస్త్రగ్రంథములు కొన్నిటిలో మణిమాలయందలి వచనములు ప్రమాణములుగా తీసికొనబడినవి. 1912 నీయన ప్రచురించిన ధాతుమాల యను లోహవస్తుశాస్త్రమును తెలుపు గ్రంథమునందనేక సూక్ష్మ పరిక్షలు వివరింపబడినవి. ఈ గ్రంథములు జనులందఱచే కొని యాడబడినవి. భారతీయాశ్వశాస్త్రమును గూర్చి సంస్కృత గ్రంథాభిప్రాయముల వివరించుచు మనహైందవాశ్వము అను గ్రంథమును రచించిరి. వీరు కొంతకాలము మృగములను పక్షు లను విశేషముగాపోగుచేసి జంతుశాస్త్రమును సంపూర్ణముగా నభ్యసించిరి. స్వర్ణమునుబట్టి, యే మృగముయొక్క గాని యంత గాతులనుగూడ వారు చెప్పగలరట.

రాజాసర్ శౌరీంద్ర మోహన రామాయగారు సర్ బిరుద మును బొందు బంగారీలలో మొదటివారు. అన్యదేశాధి శక్తి రులనుండి వీరికి వచ్చినన్ని బిరుదములును గౌరవమును హైంద వుల కింకెవరికిని రాలేదు. ప్రసిద్ధ సంగీతశాస్త్రజ్ఞుడగు పూర్వ పు అనూధ్యనవాబు, యీ రాజాగారిని తమతోటలోనికి పిలిపించి వీరిసంగీత పాపీణ్యమునకు సంతోషము పట్టజాలక యాలింగనము చేసి వెండితగలదండ నొకదానిని కంఠమున వేల్చి, భాషావృథారిత శేత్రులై తమ ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి ముక్తా హారముతో నలంకరించుటకు తమకు శక్తి లేక పోయెనని తమ విచారమును దెల్పిరి.

శ్రీరాజాగారికి నేకకష్టములువచ్చినను సంగీతశాస్త్రము వందును తాము స్థాపించిన కళాలయములయందును తమ యభి మానమును చిరవరకు విడువలేదు.

పాగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నానాశ్రయమునందున్నవి.

1914 సం॥ జూన్ కెల 11 వ తేది

టీమురు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లబ్ మేక్స్ కన్స్టాన్స్ మిమోసా	లివరూలు బేరొ	27 మే	కలకత్తా	11 జూన్
బెహూనా ఎడవాన	కాకినాడ నాగపట్నం	జూన్	లండను రంగూన్	10 12

రానున్నవి.

సంపాదకులు	బాంబాయి	కలకత్తా	బాంబాయి	కలకత్తా
సైరంగ్	8	8	బాంబాయి	9
ఎడవాన	నాగపట్నము	9	రంగూన్	12
నూపురు	కలకత్తా	9	ట్రీస్టు	11
బీగము	బాంబాయి	10	కలకత్తా	13
తారా	ప్రైయిట్సు	10	ప్రైయిట్సు	11
కానియ	న్యూయార్కు	10	...	...
కాన్మాక బెర్నె	కలకత్తా	10	లండన్	13
ట్రీస్టు	ట్రీస్టు	13	రంగూన్	13
చెయిబాస	కలకత్తా	16	లండను	17
మేరివలెరి	కలకత్తా	20	ట్రీస్టు	21
ఉగండ	కలకత్తా	"	కరాచి	14
ప్రైఫెల్సు	మిడిల్ బర్	11	కలకత్తా	13
కిన్గ్స్ ఫిల్డు	లివర్ పూలు	14	"	18
రాజ్ కె ఫెల్సు	ఆంట్యర్పు	15	"	17
వెల్సుమార్కు	"	18	"	20
స్పింగువెల్	లండన్	22	"	24

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనాను సం॥ జ్యేష్ఠ బ 3

గురువారము.

యుక్త్యాక్షేపణలు.

విషయ విచారణమునకు విషయాత్మగ్రహణ ము మూలము. విషయాత్మగ్రహణ భావమైన విషయవిచారణము ప్రయోజనరహితము, నిష్ఫలము, సత్యవిరహితము. ఆక్షేపణ, విశ్వాసము, అభిమానము, యుక్తి మొదలగు సాధనములు స్వపక్షనిర్ణయమున కనుకూలములైనను విషయతత్త్వ నిరూపణమునకు, గ్రహణమునకు నిరుపయోగములు గావచ్చును. విషయతత్త్వగ్రహణమునకు శాంత స్వభావము, వివేకము, దూరదృష్టి, విశాలభావము సాధనములు. సామాన్యవిషయ విమర్శనమునకును నీసిద్ధాంత మన్వయించుచుండగా నూతనమును, నవీనచింతమును, గంభీరమును, దూరాధిరూఢమును నగు విషయవిమర్శనము పట్ల నిభావము బలవత్తరముగ నన్వయించగలదని, పాష్ట్యంకికరించుట సహజము. ఆ విమర్శనదృష్టితో నాంధ్రోద్యమమును వనంకించిన భేదాభిప్రాయములు గలుగుట కనకాశమున్నను విపరీతాభిప్రాయములు గలిగి నిందాక్షేపణల కెడముండుటకు వీలులేదు. "నాంధ్రోద్యమ" పత్రికయందు ఓటీవల ప్రచురించిన యాంధ్రోద్యమవిషయక వ్యాసములు దురభి ప్రాయములతో నాశంభింపబడి విపరీతభావముతో నంతము నొంది నవి. ఆంధ్రనాయకులు ఆంధ్రోద్యమమును సాధించుటకు యుక్తివదలి యాక్షేపణలను సహాయముగా వైకొనిరనియును దానికి బ్రమాణముగ గుంటూరు మండల సభాధ్యక్షులయొక్క వ్యాసమున గలదనియును ప్లాండ్ల పత్రికయందు వ్రాయబడినది. గుంటూరు మండలాధ్యక్షుల యుపవ్యాసమును జదివినవారల కాయన ప్రసంగవశమున నాంధ్రోద్యమమును గూర్చి ముచ్చటించెననియును దానియందు చెనని నిందించ లేదనియును నాంధ్రోద్యమమును సమర్థించును యత్నించలేదనియును తెలియచున్నది. ఆంధ్రోద్యమమును "ఆంధ్రదేశ మాంధులకు" అను సూక్తితో భావముతో గ్రహించువారలు దాని తత్త్వాత్మమును గ్రహించలేదని యొప్పుకొనవలసి యున్నది. ఆంధ్రనాయకు ల్లిఖిత భారమును వ్యక్తీకరించుటలేదు. స్వకీయాభివృద్ధి గోరుటగాని, దేశాభివృద్ధినిగోరుటగాని, స్వసుఖాభివృద్ధినిగోరుటగాని, యన్యాయమును సభగమును నైనయెడల నాంధ్రోద్యమమును నిందించుట కనకాశముగలక. ఆంధ్రోద్యమమునందు పరద్వేషము లేదని యాంధ్రనాయకులు తరుణము వచ్చినపుడెల్లను ప్రకటించుచున్నారు. ఈసిద్ధాంతమును మరచి యాంధ్రోద్యమమును "ఆంధ్రదేశ మాంధులకు" అని యాక్షేపించుట హేతుయక్తమో ఆక్షేపణమయమో వ్యాసలేఖకులు తెలుపవలసి యుండును. ఆంధ్రరాష్ట్ర విరహితమైన యాంధ్రోద్యమముపట్ల వ్యాసలేఖకులకు సంపూర్ణమైన సానుభూతిగలదట! ఆ సానుభూతికైనను నాంధ్రులు వ్యాసలేఖకులకు కృతజ్ఞులు. రాష్ట్రాధిపాధ్యక్షులైన ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వాగ్రమును వ్యాసలేఖకులు విపులముగ శృతపరచినచదివి, యానందించుటకు వీలుండును. "ఆంధ్రులభివృద్ధి కొందుట యరసరము" అను సిద్ధాంతముపట్ల గ్రహీతేకాభిప్రాయము గలవారైనను నుండినపు సానుభూతి ప్రయోజనకరము. ఆ విషయ

ముపట్ల భేదాభిప్రాయములుండగు కవకాశము లేనపుడు, సానుభూతి విద్యేషములు సమానోపయోగములు. ఆంధ్రనాయకుల రాష్ట్రాధిపత్యము నాక్షేపించుచు, వ్యాసలేఖకులు సూచించిన యాక్షేపణలు వారి వ్యాసములకును చక్కగా నన్వయించుచున్నవి. వ్యాసములు హేతువాద యుక్తములుగాక యాక్షేపణములై యొప్పుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యావ్యాపనకై వినియోగించదగిన మొత్తమా దేశాదాయము ననుసరించి యుండును. ప్రత్యేకరాష్ట్ర మేర్పడినపుడు, ఇప్పటి రాష్ట్రాధిపత్యములో నాల్గవపాటుగాని, అయిదవ పాటుగాని, అప్పుడు విద్యావ్యాపనకై వినియోగించ బడవచ్చునని నిర్ధారణచేయుటకు బదులివ్వడా దేశాదాయమునం దెంతటి భాగము విద్యావ్యాపనకై వినియోగింపబడుచున్నదియు దెలిపిన సమంజసముగ నుండి యుండును (ప్రత్యేకరాష్ట్ర) నిర్మాణమున కింతటి ఆదాయముగాని, వైశాల్యముగాని, జనసాఖ్యగాని కావలయునని నిర్ణయించుట యసాధ్యము. హిందూ దేశ చరిత్రమును లోకచరిత్రమును నీ జడయమును బలపరచుచున్నవి. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల సోపానకై ధనసహాయమును గోరుట యొక అపముగ నెంచబడినది. స్వార్థత్యాగ మనన్వేషిలో యెరుగని వారికింకె దాము స్వాస్థ్యాగమును జేయుచు నితరులకు మార్గదర్శకులుగ నున్నవారు సాస్తవ నీయులేగాని యాక్షేపణస్థులుగారు. బీజములు వృక్షములై ఫలనంతము లగుటకు వ్యవధి కావలయును. అన్యవధిగ ఫలప్రదముగట ప్రకృతి ధర్మమునకు విరుద్ధము. ఆ రహస్యమును గ్రహించక యాక్షేపించుటవలన బ్రయోజన మేర్పడదు. పరిపాలనా సౌకర్యము లధికములైన కొలది వ్యయభారమును హెచ్చించుట సహజము. సౌకర్యములకును వ్యయభారముకూడకుం గల సౌఖ్యధోవయోగములను నిర్ణయించుట సులభసాధ్యముగాదు. కేవలము ప్రయోజనముచే పరిగణించిన స్వల్పరాజ్యములన్నియును పెద్ద రాజ్యములయందులయము గావలసియుండును. కాని వర్తమాన రాజ్యాంగవ్యవస్థ ల్లిఖితభావమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నవి. అయిదాండుయొక్క వ్యయభారమును క్రేటుబ్రతును భరించుచుండగా, ప్రత్యేక స్వరాజ్యమేల కావలసివచ్చినది? వ్యయభారము ముఖ్యమా ప్రజాయోగక్షేమములుముఖ్యములాయను సమన్వయించవలసియున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము హైందవజాతీయతకు బ్రతికూలమైనచో వర్తమాన కాలమునందుగల పదునాలుగు రాష్ట్రములు ప్రతీకూలములుగావా? పదునాలుగు రాష్ట్రములు ప్రతిబాధకములుగానిచో నికను నాలుగురాష్ట్రము లేర్పడినపు డేకజాతీయత కేల భాగము గగును? ఒకభాష, ఒకజాతి, సమానాచార వారములుగల దేశములుగల ప్రత్యేకరాష్ట్రని మనసరమని యొచబడుచుండగా భాషాజాతిభేదము, నాంప్రదాయభేదము, ఆచారభేదములుగల దేశమునందు వ్యక్తి (ప్రత్యేకరాష్ట్ర) నిర్మాణము నిరుపసాహసము. ఇతరప్రాంతవాసులు ప్రత్యేకరాష్ట్రములను గోరవచ్చును గోరదగదనుట యుక్తియుక్తము గపాలనా సౌకర్యముకొరకు సంక్షేమముల విభాగావసర మనుదినమును ఆ యవసరమునకు మితిమీరలను విలుగలను. అట్టివీలును, సౌకర్యమును, బాగుగ విచారించక ప్రత్యేకముగోరు వాదములును యత్నుగ్ధి భాగ కరములనుట సహజముగటయెగాక దురభిప్రాయ పూరితము.

పీనాంగు, సింగపూరు, మలాకా లొకగన ర్షరుగాడి లోబడియున్నవి. ఈగనర్షరుగాడి యధికారమున మరియితరప్రాంతములును గలవు. ఇవి మలయాద్వీపకల్పముననుండు పీరాక్, సీలంగరు, నెల్లీశంబీలను, పహంగు ప్రదేశములు. వీనిపై నధికారము నహించునప్పుడు పైగనర్షరుగాడికి హైకమీషనరు అనిపేరు. ఇతనికిలోబడి ఆయాప్రదేశముల కాయాసంస్థానాధిపతులే యధికారులు. వారును ఆయాస్థానములలో నేర్పడిన బ్రతిభురెసి డెంటులును నలుగురు నధికారసభ్యులును హైకమీషనరుగా రధ్యతులుగ శాసననిర్మాణసభయగుచున్నారు. వీరు శాసననిర్మాణ మొనర్చుటయు బట్టెను విమర్శించుటయు నను రెండుధర్మముల నెరువేర్చుచుండురు. ఈ శాసననిర్మాణ సభవారు మలేసయుక్తసంస్థాన ప్రభుత్వమువారి పరముగ నాంగ్ల సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకునొకయధనావను బహుమానమియ్య నెప్పుకొనినారు. ఇందుకై 75 లక్షల నప్పటిసికొనుచున్నారు! ఆసంస్థానములలో ముఖ్యముగా ఓరుగల్లున సుస్కారముల నాపివేయుచున్నారు! శీతజ్వరముల నాపుడ్రయత్నములగుడ కట్టిపెట్టబడినవట! అందచే ప్రజలీత్యాగమును శపించుచున్నారు! ఆంగ్ల రాజ్యాంగసభలో నీవిషయమే పార్లమెంటు మెంబరున నమగరాదా యని మలేసంస్థానములనుండి యొక విలేఖకుడు వ్రశించుచున్నాడట!

క్రొత్తిగా నిక్కడికివచ్చు నాంగ్లేయాధికారులను మనదేశములోని భాషలను నేర్చుకొనుటకు ప్రోత్సహించు నుద్దేశముతో కొన్ని బహుమానము లేర్పరుపబడియున్నవి. ఇటీవల మేము ప్రచురించిన తంత్రీవార్త నొకదాని ననుసరించి పరిషియను భాషలో నుత్తమపరీక్ష నిచ్చువారి బహుమతి ఇవ్వబడు. ర. 5,000 లు చేయబడినది. ఇదివరకుండినది. రు. 4,000 లు మాత్రమే. ఇట్టి ఏర్పాటు సంస్కృతమునకు గలదో లేదో తెలియదు. పరీక్షలు ఇచ్చుటకు నియ్యబడుచుండిన వ్యవధికూడ ఎక్కింపబడినది. ఉత్తమపరీక్షకు గాలపుమితియే లేదు. అనగా వైరోపియనకారులు తమకాల మంతయు లోకమున

విదేశీయ తంత్రీవార్తలు.

ఇటలీ దేశములో సమృద్ధి.

లండను జూను 10:—ఎంకోనా—ఆదివారము నాడు జరిగిన గ్రంథగోళములో చంపబడిన కూలివారిని నేడు భూస్థాపితము చేసినారు. ఈ సమయమున అనేక వేల జనులు వచ్చిరి. చూడవచ్చిన వారిలో ఒకడు సిగరేటు ప్రాగుచుండెను. జనులకు వానిపై పట్టరాని కోపము వచ్చినది. అంతట పెద్ద గ్రంథగోళము జరిగినది. తుపాకులు కాల్చుకొనిరి. కొంత మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. వీరు ఆసుపత్రిలోనికి తీసికొని పోబడిరి.

కూలీల కలహములు.

లండను జూను 10:—స్ట్రాస్సు పట్టణములోను, బరీలోను, సమృద్ధి కూలీలలో కలహములు సంభవించినవి. చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినవి. స్ట్రాస్సులో ఒకడు చంపబడినాడు.

రోముపట్టణపు సీతీ.

రోము పట్టణములోనున్న సాటకపు సంఘమువారు ఇటలీ దేశమంతటను సమృద్ధి వ్యాపించ వలెనని ప్రకటించినారు.

పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చుట.

నిన్నటిరోజున నేలెల్లుపట్టణమున జరిగిన అల్లరిలో జనులు ఫీరంగుల మనుష్యులను రాళ్లు పెట్టికొట్టిరి. అంతట వీరు తుపాకులు కాల్చగా అల్లరిమనుష్యులలో నొకడు చనిపోయెను. పిమ్మట నీమనుష్యులు గోడలను ముట్టడించిరి. ఇచ్చట పోలీసువారు దాగియుండిరి. పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చిరి. ఒకడు చనిపోయెను.

నేకు, రాజుగారికి స్వాగతము.

స్ట్రాస్సు, రోముపట్టణములలో రాజుగారికిని, నైనికులకును స్వాగతప్రార్థనకు సంబంధించిన ధ్యానములు సమీపి. తిరుగచాటు చేసినవారికి అపకారముచేయుట అక్రమమనిరి.

ఉష్ణదేశ వ్యవసాయము.

లండను జూను 10:—ఉష్ణదేశ వ్యవసాయమునుగూర్చి విచారించుటకు, ఈ నెల 23 వ తారీఖున లండనులో నొక గొప్పసభ జరుగును. దీనికి ప్రాంత్యను డెన్మార్కుగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు. 23 ప్రభుత్వములనుండి ప్రతినిధులుకత్తురు. నాలుగుసభలు జరుగును. ఒక సభలో ప్రతివ్యవసాయమును గూర్చి చర్చలు జరుగును. దీనికి కింగ్స్టన్ ప్రభుత్వ అధ్యక్షులు నుందురు. ఈ సభలలో వ్యవసాయకులను, ఫాక్టరీ యజమానులును, ఒకరి ఆభిప్రాయములకొకరికి తెలుపుకొందురనియు, ఆసియా ఖండములోని పంటలను పండించు పద్ధతులలో మొదటి దానిట్లు చేయబడు కర్మాచాలన గురించి విచారించిన పద్ధతమును ముగియించుటకు.

రూజు వెబుగారి వివాహము.

లండను జూను 10:—మేడిక్—ఇదివరకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు వెసిడెంటుగనున్న రూజువెబుగారి కొడుకుడగు కెర్విటు రూజువెబుగారిని, స్వేయియ దేశములో అమెరికా ప్రభుత్వ పక్షమున రాయబారిగనున్న విల్బర్డుగారి కుమార్తెను మేడిక్ పట్టణములో నేడు వివాహముజరిగినది.

ఆస్ట్రేలియా రాజకీయములు.

లండను జూను 10:—మెల్ బోరన్—ప్రస్తుతపు ఆస్ట్రేలియాపార్లమెంటు జూలై 26 వ తారీఖుతో సమాప్తమగుననియు, సెప్టెంబరు 20 వ తారీఖున తిరిగి ఎన్నికలు ప్రారంభించుననియు, తుక్కుగారు ప్రతినిధిసభలో ప్రకటించినారు.

కెనడా భారతీయులు

లండను జూను 10:—నిక్సోరియా. గవర్న మెంటువారు ఇంగ్లెండునుచట్టమును అమలులో పెట్టు కొనమన్నారని, దేశీయ వ్యవహారములకు జూరుమంత్రి యగు రాబీగారు మేయరుగారికి తెలిపినారు. ఇంగ్లెండునుజూరు, లాక్సోర్డులలో అపజనుము కలిగితే చెప్పబాలయగారి లేకపోవునెవల ఈ ప్రశ్నను ప్రభుత్వమువారు కొలంబియనులకు అనుకూలమునే పరిష్కరింతురు.

14 గురి దిగనిచ్చినారు.

వలసరచ్చిన వారినిగూర్చి విచారించుచున్న కోర్టువారికి భారతీయులు అప్పురు బంపినారు. ఇదివరకు కెనడాదేశములోని వసించినామని నిర్ధారణ పరచినందున వమరలుగురిని దిగనిచ్చినారు. ఇంకను స్త్రీమయలో 15 మంది యున్నారు. వీరినిలో నొక్కరినైనను దిగనియ్యకట. ఇన్స్పెక్షన్లపైన కేపు యిన్స్పెక్షన్లపైన భారతీయులను తిరిగి వెళుకు తీసుకొని రావలసినదని, స్త్రీమయ యజమాను లింకను తెలుపలేదు.

మెక్సికో సంగి.

అనయాగారా జూను 11:—మెక్సికో వాకిరి సంయుక్త రాష్ట్రముల వాకిరి జరుగుచున్న సంగి ప్రయత్నము నిష్ఫలమయినది. సంయుక్త రాష్ట్రములవారు జనరల్ కెహ్లా అధికారమును అంగీకరించమని చెప్పించున ఇది చెడినది. ఘోర్రాగారు తమ తరువాత అధికారిని తామే నిర్ణయించుటకు మధ్య వర్త లిష్టపడినారు.

జపాను గాయబారి.

లండను జూను 9:—జపానుదేశపు గాయబారియు, అయిన ఆకచరుకును, మెక్సికో పట్టణమునుండి వెళ్లిపోయినారు. ఎక్కడికి వెళ్లినాగో ఇంతవరకును అంకు చిక్కలేదు. వీరిద్దరును మెక్సికో పట్టణము చేరుటకు ఆలస్యమైనదని మాత్రమే టోకయోలో అనుకొనుచున్నారు.

కిరీబీలు ఒడబడిక.

లండను జూను 9:—ఇంగ్లీషువారికిని, కిరీబీలువారికిని కియాలో జరుగుచున్న ఒడబడిక యొకను ప్రార్థికారే కూటరు ప్రతినిధికి తెలిసినది. చీనావారు క్రొత్తగ కొన్ని ప్రభులు చేసినందున ఆలస్యమైనది.

యకలిన్ గారు.

జూను 10:—లండనులో నున్న చీనాగారు యకలిన్ గారిని ఏవోకొన్ని రాజకీయవిషయములనుగూర్చి పీకింగుకు తావించిరిగాని, వారు నలేదనియు, ప్రస్తుతము ఆస్ట్రేలియా హంగరీకు నున్న సామెలింగుగారు యకలిన్ గారి మాచెదరనియు, కూటరు ప్రతినిధికి గారు జూలై లో చీనాకు వెళ్లుదురు.

బెలిజియములు.

0:—చీనా, బెలిజియముదేశములవారు కందలి గనులను త్రవ్వించుట కొక ప్రయత్నములు ప్రారంభమై. ఈ ప్రయత్నముల మూలమున కావల భాగమునుబట్టి, కాన్సుల యంకల లోహములను వసానగ్రము పుచ్చుచున్నారు. ఈకార్యచేపను, మను బోలియుండును.

బహిరంగముగు దొంగతనము.

లండను జూను 10:—సిడ్నీ పట్టణములో రైలువే నాకరులకు జీతముల నిచ్చు గుమాస్తా 830 పౌనులకు యొకపెట్టెను అక్రమమున తీసుకొని వెళ్లుచుండగా, ముఖము కనపడకుండా మూసుకొనిన ఇద్దరు మనుష్యులు ఒక మోటారుబండిలో పరుగెత్తుకొని వచ్చి, గుమాస్తాను తుపాకులతో కాల్చివేతుమని భయపెట్టి, ఆధనమును తీసుకొని పారిపోయిరి. వీరు ఎక్కి వచ్చిన మోటారుబండి, బండిని తోలువాడు లేకుండ జూచి తీసుకొని వచ్చిన, యితరులపై యున్నది.

బొల్కను దేశపు స్థితి.

లండను జూను 10:—కురాజో—తిరుగచాటు చేసిన వారిని అణగగొట్టుటకు, దురాజో, అల్బెస్సియోలో నాయను మూడుప్రక్కలనుండి ఒక్కమాటుగా సేననుతీసుకొని రావలయునని దొరతనమువారు తీర్మానించినారు. తిరుగచాటువారిపై యీవారములోనే సేనలను నడపవలయునని గవర్న మెంటువారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియమన్నది తిరుగుచాటు వారు రాజీ చేసుకొనుటకు తిరిగి ఆలోచించుచున్నారు.

అల్బెసియా ప్రభువు.

అల్బెసియా ప్రభువు 80 వసంతముగ నేడు సేనలను పరీక్షించినాడు. వైనికులు ప్రభువరుని జూచి సంతోష ధ్యానములు సలిపిరి.

రషియాపార్లమెంటు.

లండను జూను 10:—సెంటు పీటర్సుబర్గ్—పరిషియా, మంగోలియా, చీనా, దేశములకును, రషియాదేశమునకుగల వత్తక వ్యాపారములను, నూతన మార్గములను నిర్మించియు, సుంకములను మార్చియు, ఇతర సౌకర్యముల నేర్పించియు, అభివృద్ధి చేయవలయునని రషియాపార్లమెంటువారు తమగవర్న మెంటునొకరుచు నొకతీర్మానమునుపరిచించినారు.

వివాహ విచ్ఛేదము.

లండను జూను 10:—లెట్ బ్రిడ్జి యను నామె ఇదివరకు చేసుకొన్న వివాహము సాగ్గుటంకు దేశపు వివాహధర్మములకు విరుద్ధముగ నున్నందున భిన్న వదలివేయవలయునని కోర్టులో పిటిషను పెట్టినది. ఈమె పక్షము బర్నార్డు గారు వకీలుగ నున్నారు. ఈకేసు చూడవలగ విచారించవలయునని వకీలు కోరెను. లెట్ బ్రిడ్జి కింగ్స్టన్ నిర్ణయపడవలసినంత పని చేయించులేదు. ఈ కేసును బహిరంగముగ విచారించుట వలన లెట్ బ్రిడ్జిని ప్రజలకు మరణిప్రాయము కలుగకుండును. ఆని ప్రతివాదియగు కోలుగారు చెప్పిరి. ఇందుకు లెట్ బ్రిడ్జి కింగ్స్టన్ వకీలు సమ్మతించినారు. కోలుగారింకను యిటు సాక్ష్యమిచ్చిరి:—“నన్ను నదలబోకు, నీ కెంతో పుణ్యముండును” లెట్ బ్రిడ్జికోరకుండుననే నామెను నావెంటతీసుకొని వెళ్లును. లెట్ బ్రిడ్జి కక్షముల పాలు చేయ నాకు యిష్టములేదనినవలన, తిరిగిన అవకాశంతయు నేనేగరించినది. లెట్ బ్రిడ్జి హిందూధర్మములో ఆమె కేమియు, ఆగౌరవము కలుగలేదు. మే మిద్దరమునున్నదను భార్యాభర్తలవలె యుండలేదు. స్నేహితులవలె భేదించితిమి. సాగ్గుటంకు దేశమునందు జరిగిన వివాహములు చెల్లదగినవా? కావా? యనవిషయము కేవలము శాసనవివరములను బట్టియే నిర్ణయింప దగినది. వివాహ ఆదేశములో జరిగిన వివాహములు చెల్లదగినవా? కావా? యను ప్రశ్నను గూర్చి వాదించవలచలేదు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

హిందూ దేశ సేనాసంఘము.

బొంబాయి జూను 10:—బొంబాయి పట్టణములో కూలిదొంగకుటు లేదనియు, కూలీల ఆర్థిక స్థితి మృగలేదనియు, ఇటీవల విశేషముగ తెలియరచ్చినది. కూలీల దుస్థితిని బాపు నుద్దేశముతో హిందూదేశ సేనాసంఘమువారు శిష్టకీకూలీలలోను, వీధిలను పోషకువారిలోను సరపతి సంఘములను స్థాపించిరి. బొంబాయి గుర్రమునందలి సాచల్ అను భాగములో నవసించుచున్న 40 అంగ్లికాతా కుటుంబములను, ఋణము నుండి విముక్తచేయ వలయునన, అభిప్రాయముతో, ప్రస్తుతము సేనాసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ 40 కుటుంబములలోను 146 మంది జనులు గలరు. వీరిలో 57 గురు మట్టుకే సంపాదించ గలవార గలరు. ఈ 57 మంది కలసి నెల ఒకటికి రు. 715 లను సంపాదించుచున్నారు. ఈ జనమునకు నెల ఒకటికి రు. 458 లు ఖర్చు అగుచున్నది.

మిగిలిన రు. 381 లను, ఇదివరకు వారు చేసిన అప్పుల కగుచున్న వడ్డీలో కొంతభాగమును తీర్చుటకు ఖర్చు అగుచున్నది. వీరు నూటికి 75 చొప్పున వడ్డీ యియ్యవలసి యున్నందున అంతవల్పు ఖర్చుచున్నది. ఈ 40 కుటుంబముల వారికిని రు. 7950 ల అప్పుగలదు. ఈ కుటుంబములలోని వారందరను మితవ్యయులను, ముక్తుపదార్థముల మొగమైనను చూడని వారుగ నున్నారు. వీరిలో 37 కుటుంబములవారు వీధిలను ఊడ్చువారై యున్నారు.

వీరికి విద్య విహిన్యము. వీరు సం॥ ఒకటికి వడ్డీక్రింద రు. 4300 ఖర్చుకొనుచున్నారు. పరపతి సంఘమువారు ఈ కుటుంబములలో అప్పును పూర్తిగా తీర్చివేయుదురు. ఈ అప్పును తీర్చుటకు క్రొత్తగాజేయు అప్పువై సం॥ రు 1400 వడ్డీవుగులును. ఇదివరకు వడ్డీక్రింద నిచ్చివేయుచున్న రు 4300 లకుగాను ఇప్పుడు రు 1400 మాత్రమే వడ్డీక్రింద నిచ్చివేతురు. మిగిలిన రు 2900 లను పరపతి సంఘమువారికి అప్పుక్రింద నిచ్చివేయబడును. పరపతిసంఘము వారు నూటికి 18½ చొప్పున వడ్డీ పుచ్చుకొనెదరు. కాబట్టి దేశీయులందరును, ఈపరపతి సంఘములో తమధనమును దాచుకొన గలందులకు కోరబడుచున్నారు.

విముక్త శైలిదీలకు సహాయము.

బొంబాయి జూను 10:—జెయిలు శిక్షముగిసి వెడలిపోవు శైలిదీలకు సహాయముచేయు నుద్దేశముతో బొంబాయిలో స్థాపించబడిన సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకుల సభ నేడు బొంబాయి పట్టణములో సమావేశమగును. ఈ సంఘము ఏ పద్ధతుల ప్రకారము పనిచేయవలయునో, ఎట్టి నియమములు కల్పింపవలెనో, అను విషయమునుగూర్చి చర్చ జరుగును. విదేశములలో ఇట్టి సంఘము లనేకములుగలవు. బొంబాయిసంఘమువారు, విదేశ సంఘముల పద్ధతులను, నియమములను కనుగొనినారనియు, ఆపద్ధతులవిధాన, తమ సంఘమును సదుపాసెంచుచున్నారనియు, తెలియజుచ్చుచున్నది.

మస్కాటు స్థితి

బొంబాయి జూను 10:—ఇటీవల మస్కాటులో జరిగిన కలకరము ప్రభుత్వము వా గవలించిన పద్ధతులవలన తగ్గిపోయినది. ఇప్పుడు దేశము సిమితముగనున్నది.

జి. ఐ. పి. రైలుమార్గము.

బొంబాయి జూన్ 10:— జి. ఐ. పి. రైలు కంపెనీ వారు విక్రీయం చేర్చిన వెంచి వెద్ద స్టేషనుగా చేసి వక్రమునకును యాత్రికులకును, ఓడ ప్రయాణికులకును ఆనుకూల్యము వృద్ధిచేయుటకు, ప్లానులు ప్రచురించిరి. ఇంతకు ముందు ఓడ ప్రయాణికులు తాము ఆకుపోటికిని, రైలుస్టేషనుకును చాల దూరముండుటచే, ప్లానుల ప్రయోగపడుచుండిరి. కొత్త దారులు కట్టబడుచున్న ప్లానుల ప్రయోగము, యాధానావలను ఆటకట్టబడుచుండునైతికములను తగినవిలుగలుగజేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడి యున్నది. ఇంక కొన్ని మాసములకు గాని పూర్తిగా ప్రతిష్టకు సాధ్యపడదు. స్టేషనుకు ప్రక్కనే పోవుటకు వీలుగా సదురు కంపెనీవారు రంజులుమార్గము కట్టుచున్నారు. క్రొత్తగా కట్టబడు స్టేషనుయందు ప్రయాణికులు, సామానము నిలువకుండ బోవుటకు దగిన ఏర్పాటులు చేయబడినవి. అగ్గిను లన్నియు పెట్టుటకు మూడంతస్తుల కట్టడముకట్టిసిద్ధమగును. ఇంకొక భవనమున ప్రయాణికులు కాచుకొని యుండుశాలలు ఏర్పాటు చేయబడును. ఇవి మిక్కిలి అనుకూలముగను నాజాకుగను ఉండును. ఈ క్రొత్త కట్టడములను మిక్కిలి సాగవైనవై ప్రస్తుతపు పెర్మిట్ కట్టడములతో సరిగా కలిసి యుండును.

బ్రసాలో స్టేగు

కరాచీ జూను 10:— సింధు గజటిలో నీప్రకటనము చేయబడినది: బొంబాయి దొరతనమువారు 8 వ తేదీని బంపిన యీ పెర్మిట్ గాము జనల యుపయోగార్థమై ప్రకటన చేయబడినది:— మే 29 వ తేదీని టర్కీను అరేబియా యొక్క పొలిటికల్ రెసిడెంటు దగ్గరనుండి యీదిగున సమాచారము ఇండియా గవర్న మెంటు వారికి వచ్చినది: మే 25 వ తేదీని బ్రసాలో నల్లనకు స్టేగునగిరినదియువీరిలో 27వ తేదీనిముగ్గురు చనిపోయినదియు, శానిటరీ కాఖవారు చెప్పుచున్నారు. స్టేగు ఉష్ణంతకాలము యాత్రికులు రాకుండుట మంచిది. ఈసంగతి యందఱకు తెలియజేయ వలయును.

సింధు బ్యాంకు

కరాచీ జూను 10:—కడచిన యాదిపాఠము హైదరాబాదులోని సింధుబ్యాంకు భాగస్వాములు బ్యాంకు సాగవలయు

నా, తీసివేయబడవలయునా, అనువిషయమును యోచించుటకై ఒకసభచేసిరి. దీనివ్యవహారముమేలైనదని సింధుగజటిప్రతి కాధిపతి, మేనేజింగు డైరెక్టరున కొక పెర్మిట్ గాముములమున విచారణచేసెను. దానినై, 7 వ తేదీని జరిగిన సభకు తగినంత మంది మనుష్యులు రాలేదనియు, నిందువలన సభ నిలిపివేయబడినదనియు, జూన్ 1 మేనజరు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

కలకత్తా గృహశోధనలు.

కలకత్తా జూను10:—బెంగాలు పోలీసునకు సంబంధించిన డిక్ మెగారును, మేగార్డుగారును, కలకత్తా దోషవిచారణ కాఖయందలి చాలమంది పోలీసు ఉద్యోగముల సహాయము దీసికొని యావన క్రయస్తన సంఘపు భాగమగు హరినక్ రోడ్డులోని 90-8 మంజిమున బ్రవేశించి వెదకిరి. ఇచ్చట సంతవి సమయ లిమిటెడ్డు అను కంపెనీ యుండెను. దీనికి ఏ. ఎల్. భీష్మిగారు మేనేజరుగా నున్నారు. ఈ శోధన రాజకీయ వ్యవహారసంబంధమున జరుపబడినదనియు, దీని వివరము లేమియు తెలియజుచ్చుట లేదనియు, చెప్పుచున్నారు.

ఈ ప్రాధున శీరపురములోని ఫర్టీగారి గృహమును కూడ వెదకిరి. బరద్వాక్ వరదలసహాయమునకు సంబంధించిన కొన్ని కాగితములను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. మనుష్యులలో నెవరిని పట్టు కొనలేదు.

ఒక యూరోపియను అరెస్టు.

కలకత్తా జూను 10:—సర్వే జనరల్ అగ్గిసు పోలీస్ గ్రాఫ్ డిపార్టుమెంటునకు సంబంధించిన టెయిలరుల మిషన్ బ్రదర్సు మెపులో అల్లరిచేసినందునకై అరెస్టు చేయబడినాడు ఇతడు మెపుయజమానుని గొట్టి అడ్డుములన పగులగొట్టినాడట

నైల్ దండనివై కేసు.

కలకత్తా జూను 10:—తనవిషయమై తగిన సంజాయిషీ యియ్యలేక పోయినందునకు, జీవ నాథరయితేక తిరుగుచుండినందునకు, నైల్ దండనాథు సింగువై క్రిమినల్ ప్రాసీజరు కోడు, 109 కేసును ప్రకారముక దోషము మోపబడినది.

బ్రెయిన్ యెట్లు చెప్పెను:— నేను అలెగ్జాండ్రా జ్యూటుమిల్లులో ఇంజనీయరుగ నున్నాను. నామీద చారకు పురం కోర్టులో ఒక కేసువచ్చినది. ఒక బెంగాలీని కొట్టి నందునకై 60 రూపాయల జరిమానా విధించినారు. అట్లో బరులోనో నకంబరులోనో యిది పరిష్కారమైనది. నాప్రాణమునకు మోసము వచ్చుననిచెప్పి మాయంబిద్దగర్ గావలిపెట్టిరి. మహేంద్ర నాథకొంగు ఇట్లుచెప్పెను:— నేను కుమర్ తుల్లాకాజాలో నున్నాను. 17 వ మే తేదీని ఒక సర్పి వారటు వచ్చినది. ఆప్రకారము జరిపిరి.

మేజస్ట్రేటు:— అచ్చటనే మోస దొడకినదో. జవాబు:— సరిగా కాలనికూటా, 98 గారి తుపాకి రవ్వలు దొడకినది.

ప్రశ్న:— ఈ పుస్తకము దొరకినదా? జవాబు:— దొడకినది. అది నిషేధించ బడినది.

ప్రశ్న:— తోటా లేమియదొ రకలేదా? జవాబు:— సరిగా కేలని ఒకతూటా, చెండు మూడు మంచి తూటాలు కనుపడినవి.

ప్రశ్న:— ఈ యింటిలో యజమానినిగాని ఇంట్లో నున్న వారినిగాని నీవెరుగుచువా? జవాబు:— ఇచ్చట అంతల చగద్రచట్టి నివాసము. ఆయన పట్టుకొనబడినాడు.

ఇ. సి. సెన్ సాక్ష్యము.

దోషవిచారణ కాఖయొచ్చు ఈయను:—ఏప్రిల్ 19 వ తేదీని స్వీల్డాస్టేషనుకు ఆ అనుమానాస్పదులగు నొకగుంపును కనిపెట్టి కాళిదాస్ బోసులనుకూడ జూచితిని. ఆయము 2-39 గంటలగును. ఇంకముగ్గురు నల్లయూచితినిగాని వారిపేర్లు నాకు తెలియవు. పోవు రయితెక్కితిని.

ప్రశ్న:—అచ్చట నీగుంపుసంగతి జవాబు:— అలెగ్జాండ్రా జూగాని వీరి ఆయాకి తెలియలేదు. 29 వచ్చినయ్య తనవుల ప్రకారము స్వీల్డాస్టే అంతుక చక్ర-ఫర్టీ, కిరిపాటా, దాసును, కిరిపాటా కలిసియుండిరి. రయితెక్కును. నేను నాయనగరము కిరికొంటిని, వీరు నాయనగరము వైపునకు వాగమునాకు తెలియ. కేసు వాయి

బారానాగూరు కుట్రకేసు.

కలకత్తా జూను 10:— బారా నాగూరు కుట్రకేసు. ఆభిపూరము నెవన్ను జడ్జి పేంటనుగారి ఎదుట తిరిగి నేడు ప్రారంభమైనది. ఈ కేసులోని దోషులు ముగ్గురును వాఖ్యుల మిచ్చినారు. వీరందరును నిర్దోషులమని చెప్పుచున్నారు. మొదటిదోషియగు మోహిలాలు తానొక స్నేహితుమెంటును ప్రాసి కోర్టులో వాఖ్యులు చేసెదనని చెప్పినాడు.

రెండవదోషియగు ఖగేంద్రనాథ చౌదరి యెట్లు చెప్పెను:— నేను బారానాగూరులో ఇంటిని ఆడెకు తీసికొనలేదు. బారానాగూరువచ్చి తన యింటిలో నివసించుమని దీన బంధు భట్టాచారి నన్ను కోరినాడు. ఆయనకోరికపై నేను బారానాగూరు వెళ్ళుచుంటిని. ఇంటిలో పోలీసువారు నన్ను అరెస్టు చేసినారు. ఆ ఇంటిలో దొరకిన ఆయుధపు ముక్కలతో నాకేమియు సంబంధము లేదు.

మూడవ దోషియగు హర్ష నాథ ఫటర్జీ యెట్లు చెప్పెను:— నేను దీనబంధుని యింట్లో వంటచేయుచుండెడి వాడను. ఇంటిలో నేను ఏకాంతముగ నుండు సమయములో ఔగరగ పాడుటవలన ఇంటి పొరుగునన్న నేపాల్ దాసుకు నావై కోపమువచ్చి, నన్ను ఏమో చేసెదనని భయపెట్టినాడు. మా ఇంట్లో దొరకిన ఆయుధపు ముక్కలు నేపాల్ దాసువలన గాని, అతనికి సంబంధించిన వారివలన గాని వేయబడి యుండును. అంతేగాని ఆముక్కలను గూర్చి నాకేమియు తెలియదు. విచారణకు వాయిదా వేయబడినది.

ఫర్టీ స్నేహితుమెంటు.

పాంటనుగారి యెదుట స్నేహితుమెంటును మోతీలాలు, ఫర్టీ యిచ్చెను:—

ఇతర బెంగాలీలవలెనే నాకు చెండుపేర్లు గలవు. ఒకపేరు హర్షనాథు. చెండుపేరు మోతీలాలు. గ్రామో ఫోను కంపెనీలో నేను బంట్రితు పని కొంతకాలము చేసెతిని. నెలకు 8 రూపాయ లిచ్చిరి. ఈపని యంతగౌరవమైనది కానందున నాపేరు మోతీలాలు క్రిందమార్చితిని. అసలు పేరు హర్షనాథు. తరువాత నీయద్యోగమును మాని యింటికిపోతిని. కలకత్తాకు వచ్చినప్పటి నాకేమియు పని దొడకలేదు. నేను మంచిపాటకుడును. కాలేజీవాడులో పాటలుపాడి జీవనము చేయుచుంటిని. అచ్చట దీనిబంధు ఫర్టీ పరిచయము కలిగినది. ఆతడు నాపాటలువిని, నాయందు కనికరముకలిగి బారానగరమునకు తీసికొనిపోయెను. ఇదిజనవరి 5 వ తేదీని జరిగినది. ఇంటికిరైలుపులు, కిటికీలు నెప్పడు మూయబడినవను సంగతి యజ్ఞద్ధము. ఇంటిమిద్దీమీదకునొక ముగ్గురు వచ్చి వాడెను. ఈయింటికి గ్రామోఫోన్ వైకివచ్చి నాపా మానకున్న తగాదాలోని టైను. ఈమాటలు వేషముక్కు

రెడ్డిసీనువారి కష్టములు.

అయ్యా,

తాదేపల్లిగూడెమునుంచి కొంవ్వప్రోలుమీదుగా పై మధ్యముకు వెళ్ళుటకు బుట్టాయిగూడెము వరకు ఎనిమిది ఆమడల దూరమున్నది. ఈమధ్య గ్రామముల మార్గమున ప్రజలు బండ్లు వగయిరాలు గమాదాకి పుంజులమీదుగా రాత్రింబవలు యెర తెరపితేక యీ వేసంగికాలములో నడుచుచున్నవి. ఈ మధ్య మార్గములయందు ఈమందు వేసంగికాలములో త్రాగుటకు నీళ్లులేక ప్రాణములు వదలు జీవరాసులకు లెక్కలేదు. పాపము ప్రతిగ్రామములవారు నీవేసంగి యెంజలకు కాకు మాడుచు నెక్కిచనో ఒక బావియున్న అక్కడకు చుట్టు పట్ల నాలుగైదు మైళ్ల దూరమునుంచి ప్రజలువచ్చి ఆ బావివద్ద కాపులు పడియుండి నో ప్రాదుకుతో నరికో ఒక కొనినీళ్లు తీసికుని యింట్లోకి వెళ్లుదు. ఇకను మార్గస్థులు పడుపాట్లు చెప్పటకు న్నాయుటకు నీలులేదు. కాబట్టి యీసంగతులు లోనుకు లోనాకా బోర్ల కై నీడెంటుగారు చిత్తగించి యీ మార్గము గొన్ని చాతులు క్రొవ్వించుటకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము.

రెడ్డిసీను లైతులు.

కొరిమెట్ల విరుద్ధపు పెన్సిలి.

అయ్యా,

కృష్ణాల్లా గుడివాడ నాల్గవకాలో కొరిమెట్లయను గ్రామమునకు కలదు. ఈ యొక కామి నేనిరామయ్య యను వైతలు లెకడ సాకించుకొని పేర్చినను నానికి పేనమామల గ్రామముకు దీవికాల్లాకాలోని నెడము. వైవియందు వివాహ సంబంధము కుడిప్ప నీ 31-5-14 రాత్రి 12 గంటలయ 12 విభుడియలకు లన్ననిశ్చయము చేసుకొనిరి. నియమిత కాలమునకు కొరిమెట్ల గ్రామమునుండి నెడము త్రేనికి బంధు, మిశ్ర, పరివారముతో వయి తరపు వారందరు విజయముచేసి మామూలుగా వివాహమునకు ముందు బొందు మరియదల నన్నింటిని పెండ్లి కుమార్తె తరపు వాడవలన సంశ్చిప్తి కరముగా బొందిరి. అంతట లన్న సమయ మయ్యెను. వివాహము యధావిధిగా పెద్దల ఆశీర్వాదములతోను మంగళతూర్య రావములతోను దీక్షా వస్త్రధారణ జరిగి కన్యాదానము వరకు అనగా నూత్రధారణ వివాహ మిగతాదావత్తు వివాహకాండయు మాంగళ్యనూత్రము పెద్దలచే స్వీకరించబడి పూర్తి గావించబడినది. బంధువులందరు విడిచిరిగి సన్మానములు జరిగిరి. ప్రస్తుతము కమ్మ సంఘ మహావ్యక్తులనుకు వేరుపురువన జెల్లుకట్టుము విషయమై వివాహమంటప మధ్య నన్న మహాజనులలో ఎవరో చర్చకు దీయ సావకాశ మొసగిరి. చమురులో వేయబడిన నీటి బిందువువలె నీకట్టుపిశాచము వివాహమంటపము నావరించి యున్న పెల్లి పెద్దలలో కొందరి నావేళించి, భూధన, రూప కమగు కట్టుమల ముందొసగినగాని నూత్రధారణ జరుపబడదని గట్టిగా నుడివిరి. పాపము పెండ్లికుమార్తె శాస్త్రవీత్యా వివాహము పూర్తి కాబడినది గదా లాంఛనములకై యిచ్చుకొను యీ కట్టుమలకేమి లెండి, యధాశక్తి నిచ్చుకొనవచ్చునని ఎంత జెప్పినను వినక భూమి యరిలు, ఖరీదు ఘోషారు 3000, రొక్కము రు 2000 వేగ రు 5000-అట్టిని పెండ్లికుమారునికి వ్యవహారికత్యా సంగ్రహింప జేసినసేగాని నూత్రధారణ జరుపబడదని సభాసంఘము నల్లకల్లోలము జేయుచుండ కొంతమంది పెద్దమనుష్యులు జెప్పినచోప్పున రొక్కరూపకమగు రు 2000 ల రూపాయల కట్టుమును పెండ్లి కుమార్తెతోడి వరున కప్పించెను. గాని భూకట్టు మీయడంబు, భూమిని గురించి కూడ యిప్పించుటకు పలువురు యత్న మొనర్చిరి గాని విఫలమే ప్రతిఫలమాయెను. ఏతోనైనను కాంతిముగా వాదించి ఆలోచించు కొనుట కవకాశ మిచ్చి మనయభిప్రాయములతో నేకీభవించునట్లు జేయుట సులభముగాని, నానాటిట్లుతిట్టి మన ఆభిప్రాయములతో నేకీభవింప చేయజాలముగదా. పెద్దలెందరు చెప్పినను ఒండొరులు పచ్చిపట్టుదలలు కలవారై కార్యమును రసాభాస గావించి జనుల పరిహాసమునకు పాల్పడి ఎవరియిశ్లేష వారు జేరి వరుడు త: పేనగొడలును కధువు తన మేనల్లకొడుకును దగ్గరబంధువు లగుటచే లన్నకాల మతిక్రమించినను మరుసటి రోజున వివాహములు జరుపుకొనిరి.

భారతదేశ భావికాల శుభములకు యధాశక్తిని ప్రజలు కలసడలు గావించుచు కమసంఘ దురాచారముల మాన్పించుచు సమయమున మా కమ్మసాంఘికలు సభలుమాత్ర మతి జయప్రదముగా జరుపుచు ఆనంద మైనపుడు ద్రవ్యసంతులు కూడ ఏర్పల్లకట్టు మనతో యాంచి కాస్త్రవిరుద్ధపు పెన్సిలు చేయ సాహసించిరి. మాసాహసమే సాహసము; ఆహా! మమ్మనశేల ప్రస్తుతము మాసంఘము నలంకరించుచున్న లక్ష్మీ దేవతయొక్క శక్తిగాని ఇంతటిశక్తి ఏమానవుల కుండును. ఇట్టి వైపరీత్య వివాహము లిదివరకు మాసంఘములో నేనెరిగినంతముట్లుకు చింతయుండలేదని నిస్సందేహముగా చెప్పగలను.

సంఘశ్రేయోభిలాషి.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN (REED)
A SOVEREIGN REMEDY.
FOR
Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.
PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.
Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.
PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.
PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.
Amrutanjani Depot.
109, FREER ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమువలనను, జితేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్ల నవ్వు, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును పైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

పండ్ల పొడి.

పంటినెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రు. 1-2-0.

సుఖభోగి లైలము.

అన్ని విధముల ప్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ లైలము ఉపయోగించును. ఈ లైలమును రాచిస పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును. డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,
నెం. 9, జహంగీరు వీధి,
బొంబాయి, మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణకథాసూత్రము.

(తెనుగుప్రబంధము)

ఈ యద్భుత ప్రబంధము శ్రీ సురతాటి పరిణయము. ఆమరుక కావ్యము మొదలగుననేక ప్రాధికాంధములనురచించి ప్రసిద్ధి జెందిన వారణాసి అమృతరామకవి ప్రణీతము. దిగంత విశ్రాంత యశస్సాధులును, విద్యాభోజులును కీర్తి మలగు మ. రా. రా. శ్రీ శ్రీమజ్జయంతి కామేశము పంతులు హోటల్ వజీరుగారికి కృతి యొనర్పబడినది. ఇది అనేక విచిత్ర వర్ణనలతోను చమత్కార కల్పనలతోను నిండి భక్తి శృంగార రస సమన్వితంబై చదువరులకు మిగుల యాహ్లాద కరముగా నుండును. ఇందలి కైలి మృదుమధురము. దీని వెల రు 1-0-0 కాలిక్వోతెండు రు 1-4-0 పోస్టేజీ చేరు.

శ్రీమదధ్యాత్మరామాయణము

బాలకాండము శ్రీలహరి జోలవరుగు. పుల్లెల సుబ్రహ్మణ్యకవి కృతము సులభ కైలిసగ్గ సవంతముగా వ్రాయబడినది. వెల పోస్టేజీకాక 0-3-0.

వలంతువారు యాక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను. యేడిది సుబ్బారావుగారు, రామారావుపేట,

లేక, కాకినాడ.

పుల్లెల చిన్న వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు. బివ ఇచ్చాపురము, గంజాముజిల్లా.

కుచ్చెలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద వియింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రియమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటె చతుకగా నమ్మవారు లేరు.

మడత కుచ్చె	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చె సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపపడతి మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టూపు సయితముగల ఇనుపమంచము		16-8-0

(సింగిలు)

బీరువలు 3x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x3 1/2 23-0-0	డిటో మేలుగకం	30-0-0
పడకకుచ్చె అనే సోఫా కుచ్చె మేముది		8-8-0
కాట్టలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		
పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లే అందుసన్		
కాచిపెట్ మేకర్సు 41/42 గాటర్ బజారువీధి, మద్రాసు.		

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫిలుములు కొనగలరు. వాటితో నేలకు వేలు ఆంతుచగలరు. ఆసుగతులన్ని మానద్ర మెషీనుకొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పెదము. త్వరగా భాగ్యవంతులగుటకు యంతకమించిన సుఖపుమార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, పాడ్డాఫీసు:-121, పెద్దవీధి తిరువళ్ళీక్కణి, (మదరాసు) బ్రాంచి:-ఉర్లాం. గంజాం జిల్లా.

తేలువండు.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగుటల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రిబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక సితరులకు పుణ్యము గట్ట కొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

ఈవంటలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలారా టమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి. కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినయము! వేసవేలు కర్చుచుండి !! వెనుకదొకపు !!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుచుండినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు కేప్పించి విక్రయించినది పో. మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, గోగూ, పేరువచ్చుం ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసుసీయమైనట్టివి. ర్వోపగుడు. గీపు మూరనిడివిన్ని 24 మూర వెదుల్పుల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీక్కణి, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము ! శుద్ధపత్రి !! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము. వలయువారు అర్థణా చీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోనహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం.   **పండ్ల సొడి.**   **మోహినీతైలం.**

వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0   వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0   5. తులముల నూనెగల డజను 1కి 3-8-0   డజను 1కి 1-2-0   సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు పుక్కితము.   మంచుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.   అమృతాంజనం డిపో,   109, ప్రేరిోడ్డు, ఛోట్ట, బొంబాయి.

నెం. 9. జహంగీరువీధి, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది. కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

శీ జె. లుల అంకం పైంపిను.

ఇది ఒక నూతన ఆశ్చర్యము. ఎప్పుడును జూచి ఎరుగరు. ఇది మానద్రతప్ప యితరుల కద్దకొరక గ. ఈ యెరు ఎలా రములు ఒక్క ధ్వనితో ప్రాగుచుండ గా ప్రక్కనున్న వారికి శ్రవణానందము గల్గుటయే గాక ఫణ్గాంగు దూరమందున్న ఎట్టి మొద్దు రిద్దురపోవు వానికైనను శేషగలరు. మిక్కిలి వ్యవమైన సామానలలో జేయబడినది. మిక్కిలి యుపయోగమైనది. మనము ఏ గంటకు శేషమనిన ఆగంటకు సరిగా తంగునమోగి శేపును. దీనివెల 4-8-0 ఎవరరు వాచికంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 170, నుద్రాసు.

Emperor Watch Co, Post Box No. 170, Madras.

నూతనముగ తయారుచేయబడిన మనోధైర్య గలిగించు

నిచ్చిత్ర ఎలక్ ట్రి పాకెట్ దీపము.

యెత్తగానే ఆగిపోవు దీపముల డాంట్లకపు ప్రకటనలను చూచి మోసపోకలదు. దీని ధర దీపము 1-కి, 2-8-0

శ్రీ హితులారా! ఈయంత్రముచే మనము వెలుతురు కావలసి నపుడు ఇందలి గుండి బిటనును అదిమిన తటాలన మిగుమిట్లు గొనుచులుల ప్రకాశము గలిగించును. గాత్రీశ్యోల్లో అనన్తాత్మగ జరుగు అసాయములకున్న ప్రయాణీకులకున్న మిక్కిలి సహాయకారియగు వున్న దీపము వెలురుగులయినపుడు లాందరు నివృత్తుల గెమురు ఈలాటివి వెనుక కక్కరలేవు. వలయునపు

దదిమిన తనంతనే ప్రకాశముగలుగును. దీనిని వాసుకొను పద్ధతి దీపముతో కూడా అచ్చుపత్రికపంపుచును. ప్రతివారు నీయందు సదా నొకటి యున్న యెవల ఇంగిలె సహాయము అక్కరలేదు. దీపము 1-కి 2-8-0. (ఒకదీపముకొని మూనిజము చుట్టించును) మా చిరునామా:- టి. సీతారామ మొదలియార్, నెం 3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీక్కణి, మదరాసు.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, నుద్రాసు.

సు పి రి య ర్ లీ వర్ జ్యో యెల్లు వాచ్.

సుందరమైన వాచి గొలుసుతో వెల రు. 3.0-0. పోస్ట్ జి 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి, మాకంపెనీలో అనేకదినములుగా యెడతెగక వ్యాసాగము చేయుచుండు కొందగు మా స్నేహితులు మా కంపెనీ పేరుతోను లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే వ్యామనోభీష్టము నెరవేర్చదలంచి మేము (స్విజర్ లాండు) సీమకు ఆర్డరిచ్చి లక్షల కొలది గడియారములు ప్రతిగడియారము డయలులో సుపీరియర్ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదరాసు, అని యును, ఎర్రసిరాతో ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందరి సామానులు యావత్తున్న దృఢముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంగ్లీషులో (సుపీరియర్) అనగా సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, నుదరాస్, ఇండియా.

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై వేటాగా వ్రాయవక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ పేరుమీద రప్పించిన యాగడియారమున కెంట్ లీలాభువమంగునో వాచకు లూహింపగలరు. గ్రావిడరేషనుం దంతటయు చక్కగ వ్యాపించి వేసవేలుగడియారములు కన్నుపడి అనేక యోగ్యతావల్లేములు (నల్లిశీట్లు) వచ్చియున్నది. ఈ గడియార ముచక్కగ నడిచును. గ్లాసుదూముగలది మెగటుపనలకు తిరహగలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

